

bibban

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGIS MEDLEMSTIDNING

BIBLIOTEKEN 2.0

Annat i detta nummer

VERKSAMHETSPLAN 2008
BOKPRAT
BOKKARNEVAL
KONFERENSER
VIRTUELLA VÄRLDAR

2/2007

FSBF STYRELSE 2007

Sandelin, Ringa ordf.
Chef för katalogiseringsavd., Åbo Akademi
Tel: (02)215 3283
ringa.sandelin@abo.fi

SÖDRA SEKTIONEN

Selkälä, Tove (stm)
Bibliotekarie, Borgå stadsbibliotek
tove.selkala@porvoo.fi

Zilliacus, Karolina (stm)
Biblioteksdirektör, Kimito kommunbibliotek
karolina.zilliacus@kimito.fi

Österman-Lastuniemi, Maria (stm) kassör
Åbo stadsbibliotek
maria.osterman-lastuniemi@turku.fi

Verhola, Maria (su/K.Zilliacus)
Bibliotekschef, Ingå kommunbibliotek
maria.verhola@inga.fi

Olsson-Korsu, Jenny (su/T. Selkälä)
Bibliotekschef, Pernå kommunbibliotek
jenny.olsson@pernaja.fi

Jansson, Gunilla (su/M.Österman-Lastuniemi)
Bibliotekarie/Yrkeshögskolan Sydväst, Åbo
gunilla.jansson@sydvast.fi

ÖSTERBOTTNISKA SEKTIONEN

Bäckström, Carola (stm)
Bibliotekschef, Korsnäs kommunbibliotek
carola.backstrom@korsnas.fi

Lund, Annika (stm) sekreterare
Specialbibliotekarie, Stadsbiblioteket i Jakobstad
annika.lund@jakobstad.fi

Strandwall, Katriina
Specialbibliotekarie, Vasa stadsbibliotek
katriina.strandwall@vaasa.fi

Vidjeskog, Johanna (su/A.Lund) medlemsregister
Biblioteksfunktionär, Stadsbiblioteket i Jakobstad
johanna.vidjeskog@jakobstad.fi

Kuoppala, Hanna (su/C. Backström)
Bibliotekssekreterare, Vasa vetenskapliga bibliotek Tritonia
hanna.kuoppala@tritonio.fi

innehåll

3	Ledaren
6	Bokpratsturné och bokpratartips
7	Bokkarneval
8	Bläckfisken på nätet
9	Verksamhetsplan 2008
11	Konferensprogram 2007
12	Från naturalistisk syn till teleologisk synvinkel
14	Runescape
16	Second life
18	Bibliotek 2.0
20	Spår i Mariehamn
21	En vårdag i Karleby
23	Medlemsärenden

Vi finns på nätet: www.biblioteken.fi/sv-fi/biblioteksbranschen/FSBF/

EU i biblioteket

År 1991 vistades jag en kortare tid i Rom.

Såsom brukligt är för en bibliotekarie så besökte jag stadens bibliotek, både de vetenskapliga och de allmänna.

Roms allmänna stadsbibliotek gav mig en liten chock.

Vi är ju vana vid en viss standard på ett huvudbibliotek. Men detta var jämförbart med en av Åbo stadsbiblioteks filialer och hade en samling där hälften av böckerna skulle ha blivit utmönstrade enligt våra utmönstringsprinciper.

Döm om min förvåning när jag inte tilläts komma in till ett antal av de vetenskapliga biblioteken. Dessa är ofta i privat ägo och jag hade ingen passersedel, s.k. tessera. Bibliotekets dörr förblev stängd hur mycket jag än förklarade att jag var bibliotekarie från Finland. Efter en lång diskussion lyckades jag ändå komma in i ett av dem. Mycket snart insåg jag att de italienska bokskatterna måste skyddas. Den minutiösa kontrollen var viktig och den fick jag känna av.

Bibliotekssektorn i Rom blev ett avskräckande exempel på hur branschen kan skötas och jag hoppades i mitt stilla sinne att beslutsfattare i Finland inte skulle se detta som en modell att ta efter. Nu är vi med i EU och får anpassa oss efter beslut som fattas på EU-nivå. För att vårt biblioteksväsen skall bevaras är det all orsak för oss att omsorgsfullt följa med vilka direktiv som ges och göra det bästa av dem. Våra bibliotek är världsbäst och utgör basservice för alla i vårt land. Det är någonting vi kan vara stolta över.

EU-beslut om författaravgifter och upphovsmannarättigheter är ingenting som vi med glädje ser fram emot och genomför. Vi har varit tvungna att införa Lagen om ändring av upphovsrättslagen som ger författarna rätt till ersättning för utlåning av deras arbeten. Det gäller inte enbart landets egna författare konstnärer utan alla. Tillsvidare omfattar detta enbart lån från allmänna bibliotek. Republikens president undertecknade ändringen den 22.12.2006 och den har trätt i kraft 1.1. 2007. En organisation skall tillsättas, som skall övervaka och praktiskt genomföra lagen men tillsvidare har den lyst med sin frånvaro.

De övriga formuleringarna i lagen om upphovsmannarättigheterna finslipas och diskuteras. Det digitala materialet måste också få en laglig tolkning så att upphovsmannens rättigheter beaktas. Tolkningar finns vad lagparagraferna säger men hur det slutligen blir återstår ännu att se.

I vår biblioteksbransch har kunden alltid prioriterats. I fortsättningen bör han/hon också vara den viktigaste parten och EU-direktiven borde tolkas så att servicen till kunden alltid står i centrum.

Ringa Sandelin, ordförande

AKTUELLT

Biblioteksjobb i skärgården

Bibban vill tipsa om en tjänst som kommer att ledigansläs under hösten. Dragsfjärds mångåriga bibliotekschef Carita Forsman-Rudels går i pension i februari 2008 och hennes tjänst kommer att ledigansläs i augusti/september. Är du intresserad av att börja jobba i en trevlig skärgårdskommun med många utmaningar, bl.a. en nära förestående kommunsammanslagning på Kimitoön.

Håll utkik efter annonsen eller kontakta Carita på telefonnummer 050-3291525 om du vill veta mer.

Kom ihåg Bibban

Kom ihåg att meddela oss din adressförändring - annars blir du utan den information Bibban ger! Utan tidning blir du också ifall du inte betalar din medlemsavgift varje år!

FSBF 25 ÅR

Det har gått 25 år sedan Finlands svenska biblioteks förening r.f. bildades 1982. Det skedde genom sammanslagning av Österbottens svenska biblioteks förening grundad 1938 och Biblioteks föreningen för södra Finland grundad 1945. Det har visat sig vara ett gott beslut att de svenskspråkiga biblioteken har en gemensam förening.

Fortfarande är de lokala sektionerna starka och föreningens verksamhet får en naturlig spridning. Vårmötet och höstmötet hålls turvis i söder och norr.

Under årskonferensen i Borgå kommer jubileet att uppmärksammas. Bibban 3/2007 blir ett jubileumsnummer fullt med material om 25-åriga FSBF.

BORGÅ 6-7.9 OCH HELSINGFORS 26-27.10

Föreningen ordnar busstransport från Österbotten till höstens händelser i södra Finland.

6-7 september går årets årskonferens av stapeln i Borgå. Bussen startar i Karleby på onsdag eftermiddag och du kan stiga på längs med vägen ner till Borgå.

Priset är ännu öppet, det beror på antalet deltagare men det blir i alla fall billigare än att åka med tåg OCH du har trevligt sällskap hela vägen samt kommer ända fram till Borgå med samma skjuts.

I oktober blir det bokmässan i Helsingfors. Föreningen ordnar busstransport tillsammans med Fredrikabiblioteken. I den två dagar långa resan ingår en övernattnings på hotell i centrum av Helsingfors.

För mer information om resorna kan du ta kontakt med Annika Lund vid Stadsbiblioteket i Jakobstad

e-post: annika.lund@jakobstad.fi
tfn 06-785 1725

ÅBO STADSBIBLIOTEK

Centrum för kunskap, upplevelser och lärande

Åbos nya stadsbibliotek som låtit vänta på sig i tiotals år öppnade äntligen sina dörrar fredagen den 2 mars. Kunderna bildade kö utanför huvuddörren redan före domkyrkans tioslag och då biblioteket stängde sina dörrar på kvällen hade närmare 6000 personer bekantat sig med det nya biblioteket. Biblioteket är organiserat på ett nytt sätt och uppdelat i avdelningar enligt ämnesområden. Avdelningen Intro hälsar besökarna välkommen och ger vägledning. I receptionen får man bibliotekskort, avhämtar reserveringar och här finns även återlämningsautomaten som sorterar material till rätt avdelning. På nyhetstorget kan man läsa tidningar över en kopp kaffe som hämtas från Café Sirius som är beläget i det gamla kanslihuset från år 1818, som bevarades i samband med bygget. Cafét har även utrymmen på bibliotekets innergård. Barnens zon Saga och ungdomarnas Story är belägna på första våningen och på andra våningen finns fackavdelningen. I bibliotekets alla våningar finns konstverk av konstnärerna Hans-Christian Berg, Saara Ekström, Hillka Könönen, Merja Pitkänen och Ann Sundholm. Om ett år förväntas det gamla bibliotekshuset vara färdigrenoverat och då förenas det med nya huvudbiblioteket. Det gamla huset omvandlas till ett konstens hus med plats för skönlitteratur, konstarter och musik. *Karolina Zilliacus*

Välkommen på årets bibliotekskonferens i Borgå 6-7.9

Kan vi möta förändringar? Mentorskap- tyst kunskap – nya modeller

Som föreläsare fungerar bl.a. Heli Myllys från Helsingfors universitetsbibliotek, Tua Halldin-Herrgård från Hanken i Vasa, Kirsten Sparvath från Kolding bibliotek i Danmark och Mikael Böök som vill ge mer makt åt bibliotekarierna!

Konferensens eftermiddagsprogram ger dig en unik chans att få besöka Diktarhemmet i Borgå eller Borgå gymnasiets bibliotek.

Diktarhemmet finns i Borgå gamla stad och är uppfört år 1765. Diktarhemmet har, alltsedan det år 1921 donerades av Mathilde och Holger Schildt, varit en hedersbostad för finlandssvenska författare.

Borgå gymnasiums boksamling grundades på 1700-talet. Biblioteket med närmare 30 000 volymer och de äldsta böckerna är från 1400-talet. Biblioteket var från början ett vetenskapligt bibliotek och representerar alla vetenskaper. I biblioteket finns många sällsynta och unika böcker.

FSBF firar 25-års jubileum under konferensen

Information om konferensen finns i Bibban 1/2007 och på adressen www.biblioteken.fi.

Kom ihåg att anmäla dig innan **31.7**. Väl mött i Borgå!

Exceptionell litterär händelse i Dalsbruk

En av världens högst uppskattade nutidspoeter Tomas Tranströmer från Sverige, en självskrivna hedersgäst vid de stora poesi-festivalerna runtom i världen, uppträder i Dalsbruks bibliotek den 6 juli kl. 18.00 – 20.00 i samband med Baltic Jazz.

På grund av nedsatt talförmåga assisteras Tomas Tranströmer vid evenemanget av Monica Tranströmer och Caj Westberg, vilka uppför Tranströmers dikter både på originalspråket och i finsk översättning. Författarens egen röst får vi höra i lyrikinspelningar gjorda under årens lopp. I Dalsbruks bibliotek sitter han själv vid pianot och trollar fram pianoverk skrivna för vänsterhand.

Tranströmers dikter är översatta till mer än 50 språk. Hans poesi är ett mirakel, som ledigt och fritt rör sig runtom i världen bland vitt skilda kulturer.

Förhandsbeställning av biljetter på tel. 02-4661319

BOKPRATSTURNÉ

och

BOKPRATARTIPS

TEXT
MARIA VERHOLA

Barnbibliotekarien Heidi Enberg vid Ekenäs stadsbibliotek har tillsammans med barnbiblioteksgruppen inom Lukas-biblioteken haft ansvar för förverkligandet av projektet. Först satsades det på en utbildning av bibliotekspersonalen. Agneta Möller-Salmela vid Hangö stadsbibliotek höll en utbildningsdag i Hangö 23.11.2006 följt av en övningsdag i Svartå bibliotek 28.11.2006, då de närvarande fick demonstrera sina nyvunna färdigheter.

Tre duktiga barnbibliotekarier har inom ramarna för projektet hållit bokprat i de Västnyländska kommunerna: Anne Heinonen och Eija Karppi från Helsingfors stadsbibliotek samt Margaretha Åberg från Esbo stadsbibliotek. För Anne Heinonen stod Sjundeå och Ingå i tur 6.3.2007. I Ingå höll Heinonen bokprat i Merituulen koulu som är kommunens enda finskspråkiga grundskola. 20 elever i klass 5 fick under en lektion tillsammans med klassläraren Marjatta Nummenmaa och undertecknad lyssna på Annes bokprat i skolans bibliotek.

I början av lektionen placerade Anne på katedern alla böcker hon hade för avsikt att presentera. Alla elever fick en litteraturlista. Barnen lyssnade direkt intresserat och genom frågor i anknytning till böckerna skapade Anne en kommunikation som hela tiden höll barnens intresse uppe. Sysslar någon till exempel med kampsporter såsom Varjak i S. F. Saids *Varjak käpälä?* Jo, en pojke har karate som hobby, fick vi veta! Under 45 minuter presenterades böcker i olika genrer: roliga böcker såsom Sinikka och Tiina Nopolas *Risto Rääpäjä ja villi*

kone; fantasy såsom Michelle Pavers *Suden veli* (på svenska *Vargbröder*, del 1 ur serien "Han som föddes att möta mörkret"); böcker för djurvänner, såsom Ben Kallands *Villibaukka* (på svenska *Vildfalken*); vidare böcker om ungdomars identitet och relationen till vänner, såsom Karo Heikkinens *Sirpale*. Efter varje bokpresentation frågade Anne vilken bok barnen som följande ville höra om. Varje gång markerade flera ivriga elever och kom med nya förslag. Efter lektionen gick de flesta eleverna fram till katedern för att diskutera vidare med Anne och bläddra i böckerna. Det var påtagligt att bokpratet skapat inspiration till vidare läsning!

Efter Anne Heinonens bokprat fick jag en kort pratstund med henne. Anne berättade att hon i sina studier först riktat in sig på kulturforskning, men genom sommarjobb vid ett biblioteks barnavdelning kom hon in i biblioteksbranschen och valde att istället sadla om till informationsförvaltning vid Tammerfors universitet. Anne har arbetat med barnbiblioteksuppgifter sedan år 1988.

Anne beskriver en vanlig arbetsdag som följande. Först tittar hon i kalendern vad som är på gång på arbetsplatsen just den dagen: vilken personal som är på plats, om det förekommer gruppbesök eller möten, eller om det eventuellt finns PRAO-elever som behöver handledning. Till Annes arbetsuppgifter hör kundbetjäning, informationstjänst, att hålla ordning i hyllorna, beståndsutveckling, göra litteraturlistor och samla ihop litteratur för olika grupper och besök, beställa och motta nytt mate-

rial och läsa Intranät. Ungdomar och övriga besökare vid biblioteket kräver sin tid och givetvis utbyter man tankar med den övriga personalen. Ingen dag är sig lik!

Som det mest givande i arbetet uppger Anne kontakten till människor. Det är också viktigt att få uppleva arbetet som givande. Dåliga sidor med arbetet är att arbetshelheterna ibland splittras för ycket. Den pågående uppgiften måste ibland avbrytas p.g.a. olika omständigheter, vilket är frustrerande. Lönen är heller inte den bästa, suckar Anne.

Hur beskriver då Anne Heinonen en bra barnbok? Handlingen får gärna utspela sig på många nivåer och innehålla överraskningsmoment. Språket måste vara gott och slutet ska kännas tryggt. Berättarstilen bör vara medryckande, inte "tantaktig"! Anne berättar att hon gör mycket bokprat i Helsingforsregionen. I framtiden skulle hon vilja satsa på något projekt i anknytning till beståndsutveckling. Att undervisa skolbarn i informationssökning på ett inspirerande sätt är utmanande, och den sidan skulle Anne ännu vilja utveckla hos sig.

Efter pratstunden tar Anne bussen tillbaka till Helsingfors med sin resväska på hjul, fylld av böcker. En bok Anne förresten rekommenderade för både barn och vuxna är Ulf Nilssons *Popcorn ja Rapsu – rakkaudesta sekaisin* (på svenska *Popcorn och Rufs: allt om kärlek*). Boken handlar om två kaniner som blir förälskade i varandra, med all förvirring, glädje och smärta det innebär!

BOKKARNEVAL

Denna vår har vi på kommunbiblioteket haft möjlighet att satsa på ett mycket omfattande projekt för eleverna i årskurserna 3-6 från samtliga lågstadieskolor i Larsmo. Sammanlagt deltog 361 elever från Risö, Holm, Näs och Bosund skolor. Larsmo kommunbibliotek fick medel från länsstyrelsen för att förverkliga detta projekt som kom att gå under namnet Bokkarnevalen 2007. Bokkarnevalen pågick från början av mars till början maj. Projektet var stort och deltagarna många. För planering, utformning och genomförande av projektet ansvarade bibliotekarie Maj-Ingrid Granqvist. Det här projektet skulle ha varit omöjligt att genomföra utan hennes genomtänkta och välstrukturerade lösningar. Bokkarnevalen var en skönlitterär frågesport som har engagerat och aktiverat långt fler än de elever som på ett mycket framgångsrikt sätt har arbetat såväl enskilt som i lag för att nå bästa möjliga resultat.

TEXT

BEATRICE WILLMAN

Bokkarnevalen bestod av två tävlingsklasser. Eleverna i årskurserna tre och fyra deltog i en egen klass och eleverna i årskurserna fem och sex i en egen klass. Eleverna i varje årskurs delades till en början in i ett lag bestående av 5-7 personer. Lotten avgjorde vilket lag man hörde till. I samtliga lag skulle det finnas såväl flickor som pojkar. Eleverna fick sedan en läslista med olika bokserier. Eleverna fick lära sig mycket om såväl samarbete som läsning. I denna tävling kunde alla delta. De lag klarade sig bäst som lyckats bäst med att samarbeta och dela upp böckerna på läslistan mellan sig. Böckernas svårighetsgrad varierade så att alla hade möjlighet att tillföra gruppen någonting. Efter åtta veckor av intensivt läsande gick den första semifinalen av stapeln. Nu skulle bästa lag utses från respektive klass och skola. Spänningen var hög under semifinalen och eleverna synnerligen koncentrerade. De yngre barnen (årskurserna tre och fyra) hade femton frågor att besvara och de äldre (årskurserna fem och sex) hade tjugo. Tävlingsarna var jämna och ibland fick vi ta till utslagsfrågor för att kora en vinnare. Alla var duktiga men någon måste ju vinna. I detta skede fick samtliga deltagare ett bokmärke, specialdesignat av Terese Bast, och en penna med texten "Bokkarnevalen 2007" som tröstpris. De vinnande lagen gick vidare för att möta lag från övriga lågstadieskolor i Larsmo i den stora finalen. Ifall spänningen var hög under semifinale-

na så var det inget mot vad det skulle bli under finalen. Samtliga lag hade nu nått ett delmål, nämligen att bli bäst i den egna skolan. Slutmålet hägrade förstås och priserna blev ju finare. Det var många såväl allvarliga, spända som koncentrerade minner under finaldagen. Finalen ägde rum i Bosund skola och hemmapubliken gjorde förstås allt för att få fram ett vinnande lag från sin skola.

Efter en mycket jämn kamp vann Delfinerna från åk 4 i Bosund skola i den yngre klassen. Laget bestod av Sebastian Ahlö, Louise Björkskog, Robin Björkskog, Jonas Nyfelt, Heidi Sundkvist och Heidi Svenfelt. I den äldre klassen (årskurserna fem och sex) stod det redan tidigt i tävlingen klart att det fanns ett lag som var överlägset de andra. Där handlade kampen snarast om hur många poäng laget skulle kunna samla på sig. Det segrande laget, med 35 av 39 möjliga poäng, var Bokmalarna från åk 5 i Holm skola. I laget ingick Sara Forsman, Alex Grankulla, Alice Sandvik, Martin Sjöskog, Jacob Snellman, Anna-Karin Sundkvist och Marie Svensfors. Vinnarna fick - förutom äran och berömmelsen - varsitt presentkort till Jakobstads bokhandel. Dessutom fick de ett vandringspris som de får behålla i sin skola fram till nästa bokkarneval. Övriga finalister fick varsin bok som pris.

Vi var alla mycket imponerade av lagen. De hade verkligen satsat på att kunna svara på så många frågor som möjligt. Vi hop-

pas att denna bokkarneval har väckt läslusten hos dem som inte var så intresserade av böcker tidigare och att de som läst mycket tidigare kanske hittat nya intressanta böcker att läsa. Det viktigaste med denna bokkarneval var ju inte att få fram en vinnare utan att så många som möjligt inser vilken upplevelse det kan vara att läsa en bok. Vi utgår från att många böcker hittat nya läsare och att förmågan och lusten att läsa har ökat i och med detta projekt. Läsförmågan utgör ju grunden för all inläring. Vi strävar efter att kunna genomföra Bokkarnevalen igen om två år. Fastän det har varit mycket arbete så har det varit otroligt roligt att träffa och vägleda de ivriga och kunskapsörstande eleverna i den stora bokkarnevalsyrkan. Vi tackar personalen vid de närliggande biblioteken, speciellt Nykarleby och Pedersöre, som så tålmodigt har salat in böcker från sina betjäningpunkter till våra läshungriga bokkarnevaldeltagare. Ifall ni på andra kommunbibliotek är intresserade av att genomföra motsvarande projekt vid era skolor så berättar vi gärna mera om projektet och det rent praktiska genomförandet. Maj-Ingrid Granqvist som har varit vår projektledare nås vid Bound bibliotek eller via huvudbiblioteket i Larsmo.

En panel bestående av fem kända personligheter från mediavärlden drog Akseli-salen full på Sello-biblioteket i Alberga, Esbo den 25 april, när diskussionen öppnades för Vadå bibliotek? Biblioteket och den svenska servicen - känner du till den, vet bibliotekarien vad du vill ha? I panelen deltog fullmäktigeledamot Calle Haglund, redaktör och författare Pia Ingström, journalist och författare Magnus Londén och studerande Antonia Wulff. Distriktsbibliotekschef Sunniva Drake var ordförande och mötet öppnades av avdelningschef Susanne Ahlroth, ordförande i Helmer - arbetsgruppen för svensk verksamhet inom huvudstadsregionens HelMet-bibliotek. Helmergruppen stod även som arrangör för dagen.

BLÄCKFISKEN PÅ NÄTET!

Diskussionen VADÅ BIBLIOTEK?

TEXT
CA CEDERCREUTZ-BÄCK

Diskussionen om Vadå bibliotek? förvandlades blixtnabbt från samtal kring biblioteket till samtal om aktören, bibliotekarien. Bibliotekarien som en symbol för bildning, en fast punkt i ett rörligt samhälle. Bibliotekarien vars yrkesroll liknar journalistens, redaktörens, pedagogens och mediaspecialistens. Det blev också en diskussion om utbildningen och om placering av utbildningen. Och en diskussion kring att synliggöra yrkesgruppen, dem som editerar verksamheten och för fram innovationerna. Det blev en diskussion om bibliotekariens image!

Sunniva Drake kastade provokativt ut frågan eller påståendet om att det finlandssvenska biblioteket som skepp håller på att sjunka. Men påståendet returnerades på direkten med att fokusera på besättningen och dess styrka: modig, yrkesstolt, kunnig och utbildad. Känslan blev att här talades det om överlevare, vilket gav fart åt diskussionen och inspirerade till nytänkande. Debatten färgades av paneldeltagarnas mycket personliga förhållande till och minnen av biblioteket och bibliotekarien. Diskussionen gick het och frågeställningen tog några kliv framåt.

Journalisten

Journalisten Magnus L. målade fram sin bild av bibliotekarien! Den bildade, kunskapsstörstande, nyfikna och karismatiska yrkesmänniskan som bjuder på sig själv, är innovativ och kaxig i media! Personen med superkondition som lär ut levnadskonst i sin omgivning typ ”ät ett äppel varje dag”, som pratar intressant om yrket på fester. Bibliotekarien som finns på biblioteket för

kunden. Och för minsta fråga använder alla till buds stående sökredskap och sina professionella färdigheter för att finna ett svar. Om det så bara är att visa i vilken hylla den färskaste turisthandboken för en resenär på väg till USA finns! Han talade också varmt för att biblioteket mera borde utnyttja media och slog fast att bibliotekarien och journalisten är en god match!

Studeranden

Samtidigt kunde studeranden Antonia W. konstatera rakt ut att hon i en diskussion med sina kompisar om yrken som anknyter till böcker inte någonsin skulle komma att ens tänka på bibliotekarie som ett yrkesval. Bibliotekarierna i hennes värld är osynliga. Och ungdomen idag vill synas. Till Antonias och hela salens förvåning fanns en studerande bland deltagarna. Diskussionen gick het kring utbildningen och osynligheten. För tillfället är studierna förlagda till Åbo. Och plötsligt hade denna diskussion lett till en rörande enighet om att bibliotekariestudierna också måste synas i storstadsregionen. Studeranden i salen gjorde med sin närvaro problemet och yrket synligt.

Författaren

Journalisten och författaren Pia I. konstaterade att det finns en tendens att viss baservice för finlandssvenskar bara försvinner så där obemärkt! Det finlandssvenska biblioteket är hotat. Efter en fråga från publiken om centraliserad biblioteksservice på svenska såsom ett svenskt rum eller decentraliserad, lanserade hon spontant en bläckfiskmodell för morgondagens biblio-

tek. Ett finlandssvenskt biblioteksrum i centrum jämsides med G18, Sandels, Luckan, Café Kafka, www.biblioteken.fi, www.helmet.fi, Radio Vega.

En institution, ett synligt bibliotekshus mitt i Helsingfors med långa bläckfiskarmar som garanterar finlandssvensk service över hela regionen. Ett svenskt rum för dagisbarn, skolelever, småbarnsföräldrar, seniorer, studerande. Men också för verkstäder, berättande, skrivande, träffar, diskussioner. Ett lugnt rum, en fristad. Ett rum med sug. Ett rum som kunde göras bättre. Och bättre.

Politikern

Calle H: som basar för tidskriften Papper stödde planerna på ett centrumbibliotek med svenskt rum. Han fick frågan varför tidskriften Papper inte har bokrecensioner. Calle tog kommentaren på allvar. T.o.m. Papper kan börja använda sig av lästips. Och på sin ursäkt att han inte hinner läsa böcker fick han från publiken sloganen ”drop everything and read”.

Diskussionen var livlig när biblioteksfolket såhär möte kunden. Alla trivdes. Som fisken i vattnet. Eller - som bläckfisken på nätet. Och diskussionen gav välbehövligt stoff för Helmer-gruppen som fått i uppdrag att inom HelMet-biblioteket lägga upp ett förslag till program för utvecklande av den finlandssvenska biblioteksservicen. När det programmet ser sitt första utkast får det gärna bli en ny diskussion. Helmergruppen består av Susanne Ahlroth, Ca Cedercreutz-Bäck, Gunilla Nordberg, Barbro Nygård, Nan Nyman, Susanna Söderholm och Eva Wilenius.

Verksamhetsplan 2008

Finlands svenska biblioteks förening r.f

Finlands svenska biblioteks förening är en ideell förening som skall tillvarata medlemmarnas intressen och samtidigt vara ett allmänt idéforum för biblioteksfrågor.

Målsättning

Föreningen har som finlandssvensk centralorganisation ett särskilt ansvar för finlandssvenska biblioteksintressen. Föreningen skall stöda den finlandssvenska identiteten och kulturen i bibliotek både i svenska och i tvåspråkiga miljöer. Föreningen bör aktivt bevaka att svenska intressen beaktas både när det gäller informationsteknologins tillämpningar i finländska bibliotek och utbildningen på området. Likaså bör föreningen aktivt bevaka att finlandssvenska intressen inte förbises angående bibliotekens kulturella ansvar.

Organisation

Föreningen håller fast vid mönstret för sin verksamhet med tyngdpunkter i höstmötet och vårmötet. De två sektionerna, Sektionen för Södra Finland och Österbottniska sektionen, utgör en viktig arbetsfördelning av föreningens verksamhet. Trots denna frivilliga arbetsinsats finns det ett behov av en deltidsanställd verksamhetsledare, som också kunde fungera som konferenssekreterare för årskonferensen på höstmötet. Också sekreteraren och kassören har krävande och arbetsdryga uppgifter, som gärna kunde underlättas och uppmärksammas.

Samarbete

Samarbetet med Suomen kirjastoseura/Biblioteks föreningen i Finland (SK), Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund (FVBS) och informatikerföreningen Tietoasiantuntijat är fortsättningsvis viktigt. Suomen kirjastoseura/Biblioteks föreningen i Finland (SK) och Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund (FVBS) kommer att förhandla om en samgång. För Finlands svenska biblioteks förening är inga förändringar aktuella.

Medlemmar

Antalet medlemmar har ökat under de senaste åren. Just nu har vi 387 medlemmar och av dem är 78 institutioner.

Att göra föreningen synlig är vårt fortsatta mål. Värkning av nya medlemmar gäller alla.

Tidningen Svenskbygden utgiven av Svenska folkskolans vänner är en medlemsförmån som alla medlemmar har rätt till och likaså 20% rabatt på alla privata inköp från Tibo-Trading Ab.

Viktiga tyngdpunkter

Årskonferensen och vårmötet är viktiga tyngdpunkter för föreningen. Den svenska fortbildningen sker i mycket hög grad på årskonferensen. Besök till andra bibliotek är en viktig del av vårmötet. Andra stadier utbildning eller läroavtalsutbildningen kommer att följas med bl.a. genom att föreningen har en representant i referensgruppen. Under året som gått har Ringa Sandelin deltagit. Föreningen kommer också att ställa upp om sakkunniga behövs i bedömningsgrupper. Hemsidan för FSBF finns fortsättningsvis på Biblioteken.fi. Annika Lund och Tove Selkälä har skapat ett intranät för styrelsemedlemmarna. Den informationsplatsen har varit efterlängtat och kommer att utvecklas ytterligare. Alla viktiga dokument som alltid bör finnas till-

Höstmötet

Österbottniska sektionen ordnar årskonferensen 2008 i Nykarleby. Temat för konferensen är ännu öppet.

Vårmötet

Sektionen för Södra Finland har ansvar för vårmötet .

Styrelsen år 2007

Ringa Sandelin, ordförande
Åbo Akademis bibliotek
Domkyrkogatan 4-5
20500 Åbo
02-215 32 83
02-215 4795 (fax)
ringa.sandelin@abo.fi

gängliga förstyrelsemedlemmar skall finnas tillgängliga där och vara nedladdningsbara. Föreningen kommer fortsättningsvis att driva på en svensk översättning av Monografioiden kuvailu. Föreningen har tagit kontakt med Utbildningsstyrelsen, som bekostade den tidigare översättningen. Ett studiebesök till St Michel och Valamo planeras. Resan kunde eventuellt ordnas i samband med vårmötet. Utskottet för katalogiseringsarbete skall aktiveras. Utbildningen för Marc21 borde köras igång. Styrelsen vänder sig till Kristina Virtanen för att utreda om en ledarskapsutbildning på svenska kunde planeras till år 2008. En finsk utbildning kör igång under hösten 2007.

Bibban - informationsorganet

Vår medlemstidning Bibban ges ut med tre nummer i året. Vi fortsätter att satsa på en god layout eftersom det visat sig betyda mycket både för intresset för att läsa och för att skriva i tidningen. Arbetsfördelningen mellan två redaktörer har varit en fungerande och bra modell, men en breddning av redaktörskapet är nu aktuell. Styrelsemedlemmarna har alltid uppmanats att skriva i tidningen eller uppmana någon annan att skriva. Ansvar för tidningens innehåll kommer i högre grad att vila på styrelsemedlemmarna och den regionala informationen kommer att få en större plats. Redaktörskapet söker sin nya form. Solveig Hortans har hand om ombrytningen för tidningen. Bibban finns också tillgänglig på webben under adressen www.biblioteken.fi

Internationellt arbete

Robin Fortelius är fortsättningsvis medlem i IFLAs arbetsgrupp Information technology. Föreningen bekostar dessutom en styrelsemedlems resa, hotell och deltagaravgift för den årliga IFLA-konferensen. Om flere än en styrelsemedlem är intresserad av att resa får lotten avgöra.

Utskott

Följande utskott finns inom föreningen:

- ✓ Internationella ärenden
- ✓ IT-gruppen
- ✓ Utbildningsutskottet
- ✓ Reseutskottet
- ✓ Utskottet för dokumentbeskrivning/katalogisering

Medlemskap

Föreningen är medlem i:

- ✓ Biblioteksförningarnas samarbetsorgan
- ✓ EBLIDA
- ✓ Finlands biblioteksmuseiförening
- ✓ International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)
- ✓ LL-center
- ✓ Nordisk PR-förening
- ✓ Norges biblioteksförning
- ✓ Svenska studiecentralen

Förslag till Budget 2008 för FSBF behandlas på höstmötet 7.9. 2007

Utgifter

Kurssekreterare		2000 euro
Verksamhet		15000 euro
Årskonferens	9000 euro	
Sektionsverksamhet	1500 euro	
Utskottsverksamhet	500 euro	
Verksamhetsplanering	4000 euro	
Möteskostnader		1300 euro
Resekostnader		9500 euro
Inrikes	4000 euro	
Utrikes	5500 euro	
Bibban-tidningen		7000 euro
Tryck & post	3500 euro	
Red. & ill	3500 euro	
Kansliutgifter		1100 euro
Bankutgifter	200 euro	
Telefon	100 euro	
Post	800 euro	
Medlemsavgifter till organisationer		1100 euro
Totalt		37000 euro

Inkomster

Medlemsavgifter		4500 euro
Inkomster för kursverksamhet		8000 euro
Understöd		12500 euro
Svenska kulturfonden	7000 euro	
SFV	2000 euro	
Konstsamfundet	3000 euro	
Kultur Sverige-Finland	500 euro	
Undervisningsministeriet		12000 euro
För verksamhet	500 euro	
För internal verks	5500 euro	
Totalt		37000 euro

KAN VI MÖTA FÖRÄNDRINGAR?

Mentorskap - tyst kunskap – nya modeller

Finlands svenska biblioteksförnings årskonferens i Borgå 6 - 7.9. 2007

Torsdag 6.9

HUR ÖVERFÖR VI KUNSKAP?

9.30 - 10.00	Anmälan och kaffe
10.00 - 10.15	Välkomsthälsning från FSBF och Borgå stad
10.15 - 11.00	Mentorskap i teorin Heli Myllys, biblioteksdirektör, Helsingfors universitetsbibliotek
11.00 - 11.45	Mentorskap i praktiken Heli Myllys med personer som deltagit i mentorskapsprojektet vid Helsingfors universitetsbibliotek
11.45 - 13.15	Lunch på restaurang Hanna Maria
13.15 - 14.00	Tyst kunskap Tua Haldin-Herrgård, Svenska handelshögskolan, Vasa
14.00 - 14.20	Framtidsvisioner Barbro Wigell-Ryynänen, Undervisningsministeriet
14.20 - 14.40	Kaffe
14.45 - 16.00	Hur förmedlas kunskap i biblioteksbranschen? Paneldiskussion med förmiddagens föreläsare och representanter för biblioteksutbildningarna: Gunilla Widén-Wulff, Åbo Akademi, Katarina Antman och Nancy Petterson, Öppna högskolan vid Åbo Akademi, Birgitta Wahlman-Tyrsky, Borgå Handelsläroverk. Diskussionsledare: Barbro Wigell-Ryynänen
16.30-	Eftermiddagsprogram i Borgå: J.L. Runebergs hem, Borgå Gymnasiums bibliotek, Diktarhemmet
19.30-	Middag på Café Cabriole

Fredag 7.9

ALTERNATIVA MODELLER?

9.00-10.00	Erfarenhet av utlokalisering av tjänster och logistik Biblioteksdirektör Kirsten Sparvath, Kolding kommun, Danmark
10.00 - 10.15	Förfriskningar
10.15 - 11.00	Beställare-producent-modellen Tuula Martikainen, Tammerfors stad
11.00 - 12.00	FSBF:s HÖSTMÖTE
12.00 - 13.15	Lunch på restaurang Hanna Maria
13.15 - 14.00	Mera makt åt bibliotekarierna? Mikael Böök, debattör
14.00 - 14.45	Sökportalerna. Söklussen presenteras av Robin Fortelius, biblioteken.fi och Nelli-portalen av Leena Salminen, Nationalbiblioteket
14.45 - 15.00	Avslutning
15.10 -	FSBF 25-årscaffé på Borgå stadsbibliotek

"Hur ser bibliotekens roll ut i Web 2.0-världen?" var namnet på seminariet om Bibliotek 2.0, Google och Wikipedia i Mariehamn 22 – 23 mars 2007. Under två spännande dagar fick deltagarna lyssna på föreläsare och diskutera aspekter på vad Bibliotek 2.0 är och hur det påverkar våra arbetsuppgifter och utformningen av det gränslösa biblioteket

från naturalistisk syn till teleologisk synvinkel

TEXT O. FOTO
ROBIN FORTELIUS

Gränslös biblioteksarkitektur

Biblioteksdirektör Maija Berndtson vid Helsingfors stadsbibliotek höll invigningsanförandet under rubriken *"Mariehamn, mitt emellan Stockholm och Helsingfors - två huvudstäder som skapar ett nytt bibliotek."* Med utgångspunkt i planerna för det s.k. centrumbiblioteket i Helsingfors och Asplundska "annexet" i Stockholm kunde Maija Berndtson spegla trenderna inom dagens biblioteksverksamhet med fokus på morgondagens bibliotekstjänster i det gränslösa biblioteket. Hon betonade att antalet virtuella besök i t.ex. Helsingfors stadsbibliotek har ökat, så att de utgör nästan hälften av alla besök i dag. Det innebär att även om biblioteken har det vad konkurrerande nättjänster inte har – personalen för personlig kontakt och lokalerna – så krävs nya sätt att arbeta på nätet för att synliggöra biblioteket.

De nya arbetssätten för biblioteken har kallats Bibliotek 2.0 (Library 2.0), ett begrepp som lanserades av Michael Casey för att beskriva anpassningen av bibliotek till Web 2.0. Web 2.0 kännetecknas av en ny typ av webbplatser och nättjänster, där anlitaren deltar i uppdatering och innehållsproduktion. Därför kallas också Web 2.0 för den "sociala webben" och webbplatserna för "nätgemenskaper". Kännetecknande för en s.k. nätgemenskap är användarvänlighet, gemensam frivillig uppdatering enligt givna redigeringsprinciper samt möjlighet till kommentarer kring utlagd information och kompletteringar och revideringar av bidrag, uppslag och artiklar. Den praktiska formen för nätgemenskaper kan vara bloggar d.v.s. nätdagböcker, uppslagsverk och

encyklopedier med artiklar, bild-, video- och filmsajter, länkförteckningar och t.om. kartotek över privata bibliotek för privata lån. Oftast är den programvara som nätgemenskapen anlitar skapad i öppen källkod. Dessutom erbjuds innehållet på webbsidor ofta i ett så kallat rss-flöde, där anlitaren kan abonnera på innehållet över en rss-läsare och tillgodogöra sig informationen utan att besöka själva webbplatsen. Maija Berndtson visade upp ett diagram över de mest centrala komponenterna i Bibliotek 2.0: Biblioteket är gränslöst och humant och kännetecknas av kundorienterad verksamhet, tekniskt-intelligent omgivning, diversifierat innehåll (för flera typer av medier), komponentbaserade program, oavbruten förändring, öppna standarder och tillämpningar av Web 2.0. Det fysiska biblioteket har bibliotekskataloger med rss-flöde, "taggade" poster (där kunderna lagt in sina nyckelord) samt kommentarer av kunderna.

Den fysiska delen av biblioteket erbjuder kunderna lokaler för samarbete och diskussion med mobila tekniska apparater. Nätgemenskapen manifesteras i sociala nättjänster som besvarar kundens behov när, var och i vilket medium som helst. Biblioteket skall medverka överallt och använda flexibla och välplanerade system. Då alla de här egenskaperna beaktas övergår också kunden roll från konsument till producent i en övergripande biblioteksarkitektur

Filosofin kring bibliotek 2.0

Peter Giger från Blekinge Tekniska Högskola fortsatte seminariet genom att ta upp filosofin kring Bibliotek 2.0 under rubri-

ken "Information Literacy – Academic Literacy – Participation Literacy." Peter Giger tog lanseringen av webbplatserna *Flickr* för lagring av bilder och *Delicious* för lagring av bokmärken från 2004 som exempel på två banbrytande informationsystem, som i själva verket blivit kommunikationssystem där användarna tagit över ansvaret för innehållet. På så sätt förvandlas informationskulturen till en ständigt föränderlig och uppdaterad deltagarkultur, som kom att benämnas Webb 2.0.

När begreppet 2.0 år 2006 flyttades över till biblioteken stod kommunikationen och deltagarkulturen i fokus. Peter Giger menar att vissa ser Bibliotek 2.0 som ett fenomen som skall hållas på webben, andra som en genomgripande förändring i biblioteksverksamheten. Han anser också att systemförändringen är den centrala komponenten i Bibliotek 2.0, en process som skall stimulera kreativiteten på biblioteken. Biblioteken har fått en plattform för kreativ verksamhet och kan på så sätt gå från ett naturalistiskt förhållningssätt till ett teleologiskt, där ändamålet är det centrala i verksamheten.

I den ändamålsinriktade verksamheten kring Bibliotek 2.0 integreras informationskompetens och akademisk kompetens i deltagarkompetens. De i sin tur kan enligt Peter Giger kongruera med Aristoteles tre teser om kunskap: epistem, fronesis och techne. Även om han också säger att

"den aristoteliska kvasi-analysen av de här tre kompetensbegreppen är i första hand pragmatisk och aspirerar inte på någon slags sanningshalt. Det är ett sätt att använda språket för att se nya synvinklar". Peter Giger avslutar sin före-

Publik på Litteraturdagarna i Mariehamn

läsning i konstaterandet: *"Ett bibliotek är ett bibliotek, som bör agera som ett bibliotek ska agera. Om man som högskolebibliotek istället har en teleologisk syn på saken, då blir resultatet säkerligen annorlunda. Jag tror att det är det vi försöker göra med Bibliotek 2.0."*

Det ville man som seminariedeltagare tro att är en ny synvinkel som i sanning gäller alla bibliotek, inbegripet folkbiblioteken.

Biblioteksanvändaren 2.0 – minsta motståndets lag i sökfokuserat gränssnitt

Lars Iselid är medicinsk bibliotekarie vid Umeå universitet och en av redaktörerna för Internetbrus.com. Han menade i sin föreläsning om konsten att hantera googlefierade wikipedianer att en person

eller bibliotekskund väljer den väg mot ett mål som innebär den minsta ansträngningen. Sökbeteendet domineras av försök och misstag. Iselid presenterade en kort historik över sökportaler, som i vissa satsningar misslyckades, så att slutsatsen kunde bli att informationsanlitare i dag vill tillty ett sökfokuserat gränssnitt. Google lyckades skapa ett enkelt sökgränssnitt med relevanta sökträffar och manifesterade sin tjänst som sökfokuserad.

Men forskning visar enligt Iselid att Google inte räcker som, vad anlitarna tror vara, en informationskälla. Biblioteken behövs fortfarande som handledande instanser till kvalitativ information i ett professionellt urval. Lars Iselid presenterade Wikipedias histo-

ria och nuvarande administration. Han tog också upp några graverande fall av missbruk kring de fria redigeringsprinciperna med avseende på manipulering, bristande kontroll och intrigering. Det stämde till eftertanke om balansen mellan anonyma bidrag, kvantitativa internstyrda urval för expertredigering och en princip kring att ifrågasätta verkliga expertinsikter. Iselid presenterade också Citizendium, grundad av Larry Sangers, som var en av de två som skapade Wikipedia. Citizendium har mer rigorösa krav på medverkande redaktörer än i Wikipedia, de måste t.ex. uppträda under sina rätta namn och uppvisa sina faktiska kunskaper.

Kanske informationsbehovet ändå styrs av tillgången på tillförlitliga källor, så som Encyklopedia Britannica eller Nationalen cyklopedin. Eller finns det olika informationsbehov som kan tillgodoses i differentierade källor? Den ena snabb och enkel, den andra samproducerad och fri, den tredje lite långsammare, men mer pålitlig i en begränsad redaktionskår. Den frågan borde ett Bibliotek 2.0 kunna avgöra och orientera sina kunder kring. I vilket fall som helst borde bibliotekets roll vara att synliggöra sin kompetens i de gränslösa informationsgränssnitten för att leverera bästa medverkan och minsta motstånd i en övergripande informationshantering.

Bibliotek 2.0 i praktisk sammanfattning

Projektledare Marie Palmqvist vid Stockholms stadsbibliotek presenterade förändrings- och utvecklingsprojektet Bibliotek 2.0 vid Stockholms stadsbibliotek. Hon sammanfattade erfarenheterna av projektet i sentensen: "Att på webben synliggöra och underlätta nyttjandet av bibliotekets samlade tjänster, kompetens och utbud". Hon menade också att det är ett "stort misstag är att tro att vi konkurrerar med Internet – Biblioteket är en del av Internet".

En mer fokuserad sammanfattning av bibliotekets roll i Web 2.0-världen enligt bidragen vid Bibliotek 2.0-seminariet i Mariehamn tycker jag att man får söka efter.

Kjell Westö och Theodor Kallifatides på Litteraturdagarna i Mariehamn 2007

Varför hänger över 100 000 ungdomar och vuxna på en webbplats 24 timmar per dygn och 365 dagar om året och spelar datorspel? Under vissa tider fördubblas antalet människor online, och denna webbplats popularitet verkar inte minska utan tvärtom öka hela tiden. Webbplatsen heter Runescape och är ett nätbaserat datorspel med fantasytema.

PD Isto Huvila heter Alvynus i Runescape och är forskare och lärare i Informationsföreläsning vid Åbo Akademi i den verkliga världen.

RUNESCAPE, social fantasi på nätet

TEXT
ISTO HUVILA

En kort Runescapehistorik

Det nätbaserade datorspelet Runescape skapades ursprungligen av Andrew Gower. Spelet introducerades för första gången den 4 januari 2001. Den allra första versionen som kallades DeviousMUD startades redan 1998, men var mycket olik från det nuvarande Runescape och blev aldrig fritt tillgänglig för allmänheten. Runescape underhålls och opereras nuförtiden av företaget Jagex som grundades i december 2001 av Andrew Gower, hans bror Paul och Constant Tedder. Våren 2004 öppnades det för allmänheten en ny version 2.0 av Runescape med tredimensionell grafik och en betydligt mera avancerad spelmotor. Den nuvarande uppdaterade versionen 2.1 är den som de flesta spelare associerar till Runescape.

Medlemmar och icke-medlemmar

Runescape kan spelas gratis. För att kunna spela krävs endast att man registrerar sig med en "avatar", en rollfigur, och loggar in i Runescape.

Från februari 2002 har det också varit möjligt att bli medlem ("members service"). Medlemmar betalar en liten summa (4,60 •) månatligen och får tillgång till veckovisa uppdateringar av spelet och till

gång till ett stort antal nya saker att göra. Mängden på gratis spelarnas spelinnehåll ökas också, men betydligt långsammare än medlemmarnas.

Hur spelar man Runescape?

Efter att man har skapat sig en avatar på www.runescape.com loggar man in i spelet på en av de 140 Runescapeserverna som finns runt om världen. Text finns det i Finland sex servrar, i Sverige likaså. Varje Runescapeserver har en användargräns på 2000 spelare och sammanlagt är spelets samtida kapacitet 280 000 spelare.

Spelare väljer först ett namn åt sin avatar och bestämmer hur figuren ska se ut. Nybörjare startar därefter spelandet på Tutorial Island, "Handledarön", där man kan lära sig behärska Runescape genom att utföra vissa uppgifter och bekanta sig med spelets användargränssnitt. Man lär sig röra sig i Runescape, använda olika föremål, laga mat i den virtuella världen, bekämpa odjur och öva på många andra av fantasyböckernas standardfärdigheter innan man ska förflytta sig till den egentliga Runescape fantasivärlden som kallas för *Gielinor*. Rent praktiskt kontrolleras avatarfigurerna med mus och tangentbord. Runescape fungerar i

webbläsaren och kräver endast att en gratis Javamiljö som även används på tusentals andra webbplatser, är installerat på datorn. Annars behöver man inte installera någonting på sin egen dator och det är därför det går så bra att spela Runescape på allmänna datorer, till exempel i ett bibliotek. Det att Runescape använder Java betyder också att det är spelbart i princip på vilken dator och med vilket operativsystem som helst, inklusive Windows, Mac och Linux.

Äventyr i full fart

Den intressantaste med Runescape är förvisso det man kan göra i själva spelet. Fantasivärlden *Gielinor* är uppdelad i flera kungariket. Där finns öar, öknar, bergstrakter, städer och byar. Spelarna kan resa runt om världen, se nya ställen, träffa folk och äventyra. Man kan gå, åka båtar och andra fordon eller flytta sig från ett ställe till ett annat genom att använda magisk teleportation.

Det finns olika typer av odjur att bekämpa, man kan bedriva hantverk eller ge sig ut på ett äventyr. Det finns ett stort antal färdiga äventyr eller uppdrag ("quests") med olika svårighetsnivåer och Jagex publicerar hela tiden nya äventyr. För nybörjare

fungerar de bra som introduktion till olika saker i Runescapevärlden medan mera avancerade uppdrag fungerar som utmaningar för mera erfarna spelare.

Man kan skaffa sig nya föremål, hitta nya områden eller handla med olika människor. Varje äventyr kan spelas bara en gång, men det finns även ett antal minispel ("mini-games") som kan spelas flera gånger. I minispel är det ofta möjligt att samarbeta eller tävla mot andra spelare.

En stor del av intresset med spelandet är möjligheten att samla erfarenhet och utveckla sin rollfigurs färdigheter. Dessa färdigheterna är egenskaper hos rollfiguren som tillåter vissa aktiviteter såsom jakt, jordbruk och matlagning.

I *Gielinor* såsom i alla andra fantasivärldar finns vildmark bosatta av farliga odjur såsom troll och drakar. Därför är det också viktigt att kunna fäktning, bågskytte och försvar. Utöver vanliga stridsfärdigheter kan man vända sig till gudarna och be om hjälp eller använda magi i stil med den man finner i fantasyböcker.

Ekonomi i *Gielinor* liknar ekonomin i verkliga världen. Valutan i Runescape heter "gold pieces" och kallas vanligen i själva spelet "gp" eller "coins". Man kan skapa, köpa och sälja föremål och få belöning för utförda uppdrag. Relativt nyligen har det också blivit möjligt att bygga och äga egna hus ("Player Owned Houses") i *Gielinor*.

Det sociala livet i Runescape

Man kan äventyra där nästan hur länge som helst, men Runescapes salt är att det finns

andra verkliga människor som spelar Runescape samtidigt. Det är möjligt att kommunicera med varandra i chatt, besöka andras hus, samarbeta och tävla i olika minispel och i färdigheter.

Runescape är populärt bland ungdomar, men i praktiken representerar spelare alla åldergrupper. Det officiella språket i Runescape är engelska, men spelarna är av många olika nationaliteter. Den största delen kommer från engelskspråkiga länder eller talar engelska i någon mån. Det finns även en tysköversatt testversion av Runescape installerad på ett par tyska servrar.

Jagex har också meddelat om planer att internationalisera spelet, men troligen kommer engelska att dominera också i fortsättningen. Vid vissa servrar finns det naturligtvis flera spelare som talar spanska, franska, svenska och finska och därför är det inte ovanligt att stöta på flera olika språk i chatten. Chatten är automatiskt kontrollerad för att censurera otillbörliga engelskspråkiga ord. Det innebär att vissa svenska ord som "bra" och "fick" också blir censurerade.

Utöver det sociala livet som pågår inne i själva *Gielinor* finns det också utanför spelet ett stort antal chattspalter och webbplatser om Runescape.

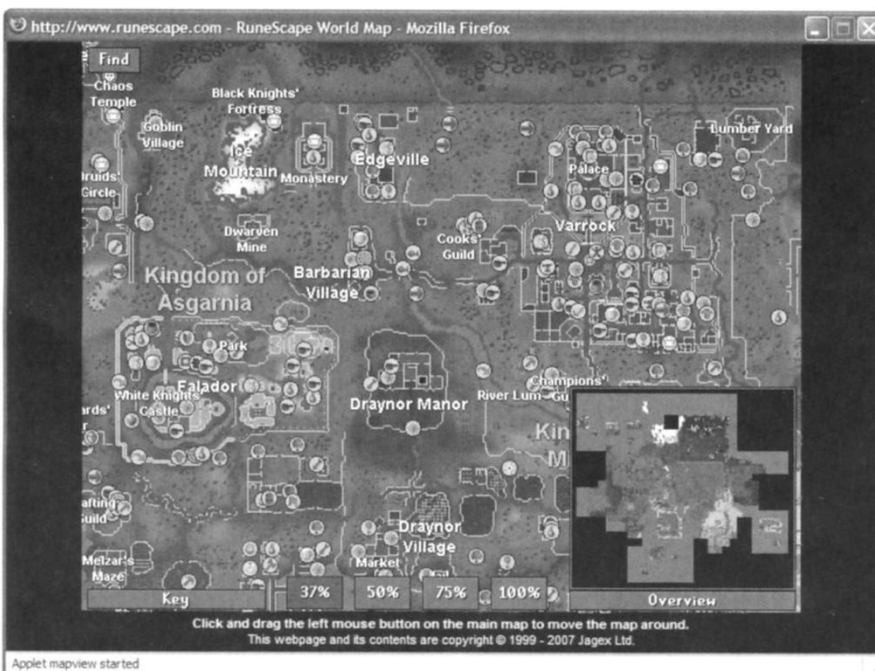
Fast livet i Runescape har skyddats på många olika sätt finns där samma mänskliga följdfenomen som i den verkliga världen. Där finns även ett antal fuskare som till exempel försöker byta mindre värda föremål mot mera värdefulla. Några för-

söker också svindla medspelare att ge över sina lösenord för att kunna ta kontroll över deras avatarfigurer. I allmänhet gäller samma regler i Runescape som på andra webbplatser, att det är värt att vara varsam och fundera noggrant vad för slags uppgifter man avslöjar om sig själv.

Forskarvärlden intresserar sig för Runescape

Runescapes popularitet har så småningom börjat väcka intresse bland forskarna. Simon Bradford och Nick Crowe från Brunel University (UK) har forskat om Runescapespelande och kommit till den slutsatsen att det inte alls är korkat att spela spelet. Datorer och datorspel är en central del i ungdomarnas liv. Enkel registrering, låga systemkrav, lätt användande och gratis tillgång gör Runescape särskilt attraktiv bland ungdomarna i jämförelse med andra liknande nätspel som *EverQuest* och *World of Warcraft*. Bradford och Crowe rapporterar att utöver själva spelandet, så brukar ungdomar logga in i Runescape för att träffa och prata med sina vänner.

I Runescape lär man sig arbetsfördelning, tidsanvändning och ekonomi, och även andra viktiga kulturella och sociala färdigheter som kan utnyttjas i den verkliga världen. Också det att Runescape ger möjligheter att leka med identitet och spela olika roller, ger förståelse för andra kulturer och människors synsätt.

Litteratur och webbplatser

References Crowe, Nick & Bradford, Simon (2006). 'Hanging out in Runescape': Identity, Work and Leisure in the Virtual Playground. *Children's Geographies*, 4 (3), 1473-3285.

References Runescape
<http://www.runescape.com/>

References Runescape wiki.
http://runescape.wikia.com/wiki/Main_Page

References Runescape i Wikipedia (på engelska)
<http://en.wikipedia.org/wiki/RuneScape>

References Runescape i Wikipedia (på svenska)
<http://sv.wikipedia.org/wiki/RuneScape>

Second Life,

bibliotekariens andra liv

TEXT O. BILD
KIM HOLMBERG

"En helt ny värld med nya möjligheter har öppnat sig i och med ett SL tillträde. Jag är bara positiv."

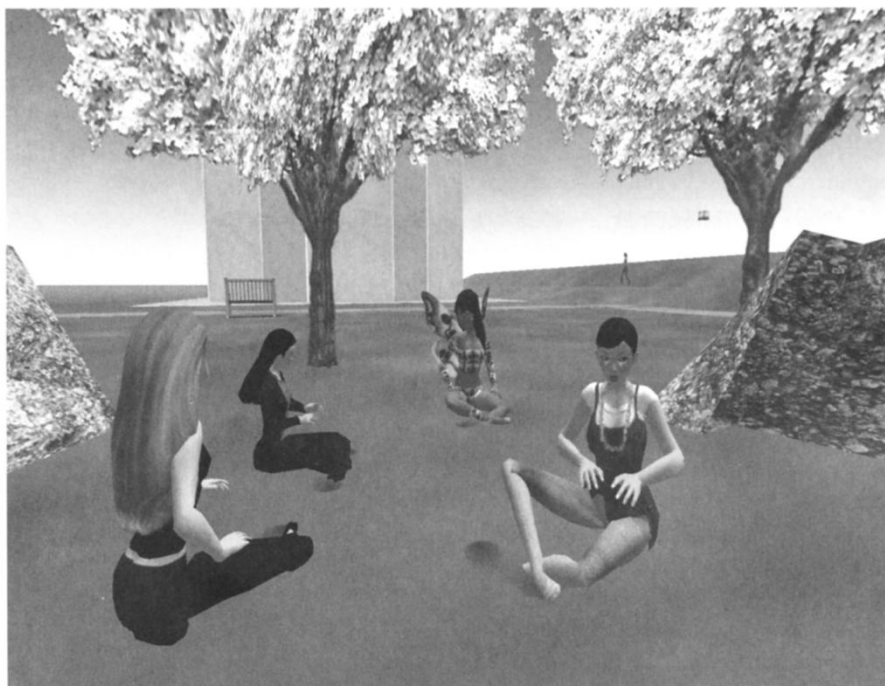
En av studeranden på kursen Interaktiva medier vid ämnet Informationsförvaltning vid Åbo Akademi.

Second Life (SL) är en tredimensionell virtuell värld som är helt och hållet skapad av användarna och som därför reflekterar användarnas intressen, kreativitet och fantasi. Användaren kan skapa allt från den egna rollfiguren (*avatar*), fordon och strukturer till sociala grupper, spel och upplevelser. SL är vad användarna gör det till.

SL öppnades redan våren 2003 men den verkliga explosionen i användarsiffror och medieintresse skedde på hösten 2006. I maj 2006 hade cirka 100 000 användare registrerat sig i SL, men i december samma år hade siffran stigit till nästan 2 miljoner användare. I skrivande stund, i början av maj 2007, har antalet registrerade användare stigit till över 6 miljoner. Av dessa hade 1,6 miljoner loggat in i SL under de 60 senaste dagarna.

Second Life väcker diskussion och har fått en hel del spaltmillimetrar i tidningarna och mängder av inlägg i andra medier. Nanet Second Life ("det andra livet") är provokativt men också mycket beskrivande för många av användarna.

I SL kan man vara någon helt annan om man vill. Med några klickningar med musen kan man byta utseende, kläder, frisyr och t.o.m. kön. Vill man vara något aningen

Grupparbete under äppelträden

mera exotiskt kan man välja att uppträda som en varg, utter eller till exempel en panda, för att nämna några avatars som skribenten stött på. Många väljer dock att imitera verkligheten och vill ha en avatar som liknar en själv, kanske med aningen tätare hår eller med en lite mindre mage...

Åbo Akademi först i Finland

Det som gör Second Life speciellt intressant är att många universitet och bibliotek har verksamhet där. T ex kan man hitta universitet som Harvard, Princeton och Ohio där. I Finland var det Åbo Akademi, med pionjärerna vid ämnet Informationsförvaltning, som var det första universitet som använde SL vid undervisning.

Informationsförvaltarna har haft föreläsningar och grupparbeten i SL och feedbacken från studeranden har för det mesta varit positiv. Forskarna Kim Holmberg och Isto Huvila har undersökt studerandens åsikter om att använda SL vid undervisning och kommit fram till att SL delar åsikter.

Åsikterna delades tydligt då det frågades om huruvida SL stöder det sociala umgänget mellan studeranden och om de andra studerandena känns mera närvarande än på vanliga klassrumsföreläsningar. Medan nästan alla var överens om att tröskeln för att delta i diskussioner eller att ställa frågor var lägre i SL. Av resultaten kan man se att studeranden ser föreläsningar i SL som ett utmärkt komplement till olika tekniska lösningar som man använder på virtuella kurser i

distansundervisningen, men att det krävs mera kunskap och erfarenhet av användare för att kunna utnyttja SL så effektivt som möjligt.

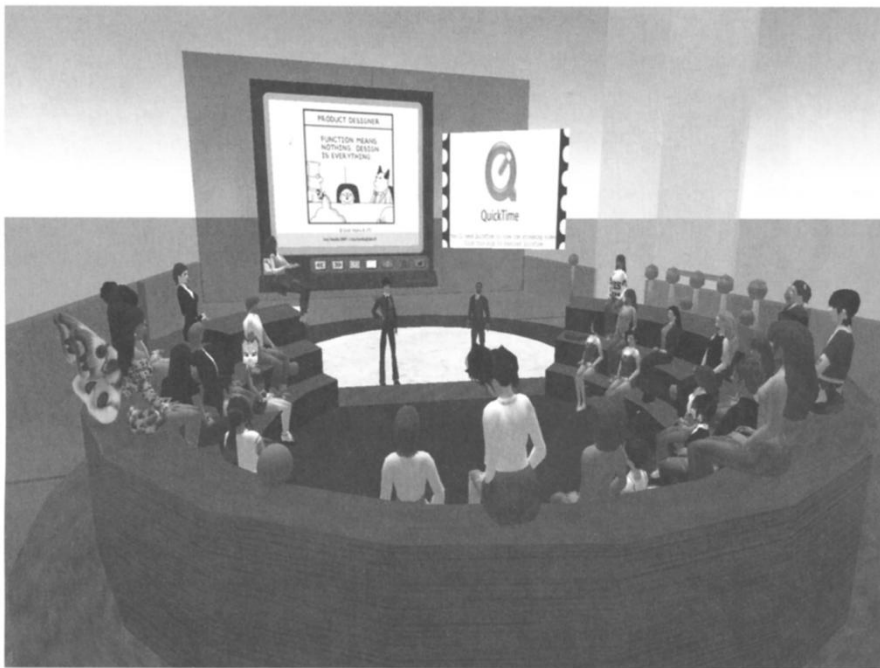
"Jag ser endast fördelar. Jag tycker det var skönt att inte behöva stiga upp tidigt och köra i bilen en lång resa för att ta del av föreläsningen. Jag satt i morgonrock med en mugg kaffe bredvid mig och kände helt njuta av och koncentrera mig på föreläsningen. Vilken frihet!" En av studeranden på kursen Interaktiva medier vid ämnet Informationsförvaltning vid Åbo Akademi.

Biblioteken i Second Life

Så det finns vissa fördelar med att ha undervisning i SL, men vad får biblioteken ut av det hela?

För att få svar på denna fråga loggar jag in i SL och flyger över till en ö som heter Information Island, dit flera bibliotek har koncentrerat sin SL-baserade verksamhet. Second Life Library, dvs. "SL Bibban" har på några månader växt från några skyltföster på hyrd virtuell mark till en skärgård med 19 stora öar och en personal på 500 frivilliga bibliotekarier. På Information Island hittar jag Emerald. Emerald's avatar är en brunhårig kvinna med somriga kläder och gröna fjärilvingar på ryggen. Fram kommer en gul bärbar dator när hon skriver sin hälsning åt mig. "G'day!". Emerald är från Australien där hon jobbar i ett universitetsbibliotek. Vi börjar prata om vad biblioteken gör i SL och vad de använder SL till.

Emerald ser SL som en plats där man kan träffa och lära sig av andra bibliotekarier

Föreläsning i Second Life

från hela världen. Bibliotekarierna i SL har skapat en mycket aktiv och kreativ gemenskap där kunskap, idéer och erfarenheter byter ägare. Bibliotekarierna ordnar också ofta olika aktiviteter, som t.ex. bokdiskussioner, föreläsningar och konstutställningar i SL.

"För tillfället ser jag Second Life mera som en plats för personalutveckling än en plats att betjäna bibliotekets kunder på, men det var precis så som vi började med html och planering av bibliotekens webbtjänster också. De flesta av oss gjorde det hemma på egen tid och med verktyg som inte fanns på arbetsplatsen. Samma gäller idag för Second Life. Webben kommer att i framtiden utvecklas till att inkludera tredimensionella element och någon form av en social dimension och då har vi redan en idé om hur vi skall vara med."

Denna framtidsbild stöds även av Gartner,

Inc., ett av de världsledande företagen inom informationsteknologisk forskning. Enligt Gartner kommer 80 procent av aktiva Internet-användare att redan år 2011 ha ett "andra liv" i någon virtuell värld, inte nödvändigtvis då SL. Min nyfunna vän Emerald fortsätter med att säga att det är just därför som bibliotekarierna borde känna till SL, för att kunna använda det och berätta om det för bibliotekets kunder samt för att kunna förmedla om att det i framtiden kan komma att vara viktigt att kunna använda ett tredimensionellt användargränssnitt.

Emerald ser andra fördelar också. Hon berättar att vissa bibliotek och flera företag använder SL i stället för videokonferenser och att det hålls regelbundna personalmöten i SL. Själv har hon använt

SL för att experimentera och lära sig hur man kan placera information i en tredimensionell värld, en kunskap som kan komma till nytta i framtiden. Innan jag flyger vidare vill Emerald hälsa bibliotekarierna i Finland och uppmuntra dem att testa SL. *"Sök upp en bibliotekarie som redan är i SL och be henne eller honom att introducera dig åt andra bibliotekarier. Njut av kreativiteten och ha det roligt."*

Nya medier och kanaler för informationsförmedling

Jag flyger vidare och utanför Second Life Bibliotek 2.0 hittar jag Lorelei. I sitt första liv är Lorelei chef för innovationer i Alliance Library Systems. ALS försörjer biblioteken i Illinois, USA med information, resurser och utbildning. De var också bland de första att öppna ett bibliotek i SL. Lorelei tycker att det är viktigt att biblioteken finns i SL. Många universitet använder SL för distansundervisning och då är det viktigt att biblioteken finns där för att erbjuda sina tjänster åt studeranden.

"SL ger bibliotekarierna enorma möjligheter att samarbeta internationellt, att dela resurser, tjänster och erfarenheter. Bibliotekarierna som finns i SL tror att detta är framtid och att det är viktigt att vi är med från början för att se vad som fungerar och vad som inte fungerar. Bibliotekarierna använder redan SL för att tillgodose användarna med bibliotekstjänster, dela samlingar och erfarenheter, organisera olika tillställningar och personalutbildning och för att marknadsföra det egna biblioteket."

Lorelei tycker att den största nackdelen och tillika den största fördelen med SL är att det är så roligt. Man kan lätt tappa tidsuppfattningen då man flyger omkring i den enorma ständigt växande virtuella världen. En planerad vistelse på en timme blir snabbt en 2-3 timmars session. Jag kan fullständigt hålla med Lorelei och med det bestämer vi oss för att logga ut.

Åbo Akademi presenterar

Man kan starta "sitt andra liv" genom att registrera sig på www.secondlife.com

En kort manual på svenska och mera om Isto Huvilas och Kim Holmbergs undersökning hittas på www.webometrics.fi

Kim Holmberg kan man i Second Life hitta med namnet Kim Zwiers.

BIBLIOTEK 2.0

På Folkets hus i Stockholm samlades drygt 760 biblioteksanställda för att under tre dagar lyssna och inspireras och få nya idéer kring Bibliotek 2.0

TEXT

ANNIKA LUND O. SOLVEIG HORTANS

BILD

ANNIKA LUND

Bibliotek 2.0 – mer än teknik

Michael Casey, chef på Gwinnett County Public Library i Georgia lanserade år 2005 begreppet Bibliotek 2.0 och ses som en auktoritet inom området. Enligt Casey borde Bibliotek 2.0 ses som ett biblioteksutvecklingsprojekt snarare än ett webbutvecklingsprojekt. Det nya tänkandet skall genomsyra hela organisationen och få oss att omvärdera verksamheten utifrån användarperspektiv, där kunden ges allt större inflytande och påverkningsmöjligheter.

Dialogen med kunderna skall betonas och genom ständig uppföljning av verksamheten genom användarundersökningar skall biblioteken formas att producera de tjänster som våra kunder verkligen frågar efter.

Den sociala webben

Det man i första hand förknippar med begreppet Bibliotek 2.0 är trots allt Web 2.0 och allt som rör den sociala webben. Varför skall biblioteken finnas med på bloggar, i diskussionsforum, i Second Life, i Lunarstorm...? Svaret är enkelt. Vi skall finnas där våra kunder finns. De som är unga nu, och vuxit upp i den miljön, kommer inte att ändra sitt beteende då de blir äldre. De som är unga nu är också framtidens biblioteksanvändare. Att utveckla bibliotekswebbsidor som tillåter medage- rande och att öppna bibliotekens kataloger för s.k. tagging (där vem som helst kan tillföra egna beskrivningar till katalogposterna) är metoder för att göra våra tjänster mer kundtillvända.

Bibliotek 2.0 på riktigt i Stockholm och Umeå

I Stockholm och i Umeåregionen har man tagit tillvara tankegångarna kring Bibliotek 2.0. Arbetet med den nya webbplatsformen har varit ett verksamhetsutvecklingsarbete. Hela personalen har engagerats för att skriva recensioner om både böcker, musik och film på den nya webbplatsen. Samtidigt ges kunderna möjlighet att kommentera recensionerna. På kommande är att alla låntagare får tillgång till en egen personlig sida, kan betygsätta böcker och filmer och bilda diskussionsgrupper.

Att tänka om

Tom Wilson, professor emeritus från University of Sheffield menar att bibliotekets roll förändras i takt med nya förändringar i samhället och att människorna har fått en ny massa tid, i form av fritid. Biblioteken har fått fler aktörer på scenen att konkurrera med. En trend som verkar var världsomspännande är sjunkande utlåning. I England beräknas utlåningen gå ner med hälften fram till år 2009. Och en bidragande orsak till detta är alla nya fritidsaktiviteter och att det har blivit betydligt lättare idag att få tag på böcker och information.

Internetanvändningen ökar stadigt, som exempel nämnde Wilson, år 1996 använde 16 miljoner Internet, år 2006 beräknades det att 1903 miljoner människor var internetanvändare. Det har skett en jätteexplosion i användandet och kommunikationen över nätet. En mindre

positiv biprodukt av denna utveckling är att ansikte-mot-ansikte kommunikationen minskat människor emellan. Vi kan redan idag själva sitta hemma och vara resebyrå, bank, köpa varor och andra tjänster över nätet, utan att ha kontakt med en annan människa. Praktiskt, men dock lite skrämmande, den sociala kunskapen att umgås och kommunicera med andra direkt, tappas bort i vår nya virtuella värld. Men utvecklingen ger nya former att arbeta och möjligheter.

Annat biblioteksrelaterat

Under dessa tre dagar i Stockholm fick man ta del av en stor mängd information, emellanåt var det svårt att välja föreläsning. Förutom Bibliotek 2.0 presenterades utredningar och projekt som pågått i Sverige under de senaste åren.

Utlåning av tv-spel verkar var på gång i Svrige och intresset var stort med tanke på åhörarna. Martin Bergwall från Goodgames berättade om deras verksamhet och saker som man skall tänka på vid inköp av tv-spel till biblioteken. Goodgames kommer att hålla kurser för intresserade bibliotek senare i höst. Bergwall och Goodgames förutspår att tv-spel kommer att bli stort i framtiden och det beror på som tidigare nämnts på vår ökade fritid. Beklagligt är, tyckte Bergwall att medier ofta ger en alltför negativ bild av tv-spelande och spel. Och då främst bland unga och barn. Som motvikt kan man nämna att medelåldern för spelande "barn" är 27 år för tillfället och medelåldern är uppåtstigande. Från biblioteks-

Deltagare på Biblioteksdagarna i Stockholm i maj fr.v. Margit Westerlund, Annika Lund, Solveig Hortans och Tomas Högväg

Stockholms
stadsbiblioteks nya
webbplats
www.biblioteket.se

Umeåregionens webbplats
www.minabibliotek.se

personal hörs ibland att det är svårt att nå unga vuxna, men genom att vara uppmärksam på vilka medier som unga är intresserade av för tillfället gör att biblioteken visar på att de har en viss koll, och intresset för biblioteket kanske uppehålls.

En myt som biblioteksdagarna tog död på var att alla unga hänger framför datorer. Lidija Kolouh från Ungdomsstyrelsen i Sverige har kartlagt ungdomars levnadsvillkor i Sverige. Hennes resultat visar på att unga helst lyssnar på musik, umgås med kompisar, idrottar och längre ner på listan kommer Internetanvändning och chatt. Ungdomarna som deltog i undersökning ansåg det viktigt att vara med kompisar i ett socialt sammanhang och viktigt även att man samtidigt lär sig något.

Hur gå vidare?

Proppfulla av inspiration, men tillbaka i vardagen, har vi funderat på hur man kunde gå vidare och genomföra idéerna på det egna biblioteket. Ett första steg är att bilda en 2.0-grupp som aktivt jobbar med de här frågorna. Vi har allt att vinna på att börja delta i den sociala webben.

Här är alternativen:

- 1) Delta i öppna sociala forum på nätet
- 2) Skapa en egen plattform där du inbjuder bibliotekskunderna att agera
- 3) Gör bådadera

Kanske borde vi också vara lite mer flexibla då vi testar ny teknik på biblioteken. En ny produkt måste inte vara perfekt innan man presenterar den för kunderna. Huvudsaken är att vi lär oss något nytt och – har kul!

För den som är intresserad så finns alla föreläsningar från konferensen i Stockholm på Svensk biblioteksförnings hemsida, antingen som pdf-filer eller som powerpoint presentationer.

<http://biblioteksforeningen.org/konferens/>

Vissa föredrag finns även som videoinspelningar

<http://projects-yra.se/FOL0001>

SPÅR I MARIEHAMN

TEXT O. BILD
SIV KASSLIN

en av de många tankar som författaren, idéhistorikern Sven-Eric Liedman tog fram i sitt invigningstal av litteraturdagarna i Mariehamn. Just spår var temat för årets dagar och den röda tråd som författarna höll sina presentationer kring.

Dagarna bjöd som vanligt på god stämning, skratt, eftertanke och ibland överraskningar.

Många författare deltog med underhållande presentationer; både gamla och nya bekantskaper intog scenen och presenterade godbitar ur sina senaste verk. Ur det digra programmet har jag plockat ut några författare som lämnade spår som blev kvar i mitt minne.

Ung finlandssvensk litteratur

På fredagens kvällsprogram framträdde under rubriken "Bland lyrikterrorister, eterpoeter och spårtydare" bland andra Emma Juslin som träffande presenterades som både tvär och säker. Tvär är kanske hennes beskrivning av ungdomar med problem i romandebuten "På barrikader av glas". Våldigt säker är Emma Juslin i sin nya roman "Frida och Frida", som handlar om en sjupersons familj, relationsproblem, kärleken, konsten och livet. En ung författarbekantskap som känns väldigt lovande. Fred Forsell med rötter på Åland, läste ur sin krönikesamling "Texter att älska till" bl.a. om svenska schlagerdrottningen Carola och varför han inte är speciellt förtjust i henne och hennes schlagerframföranden. Är övriga krönikor lika roliga är den här samlingen absolut ett tips för semesterläsningen.

Serier är pop

För första gången under litteraturdagarna i Mariehamn presenterades i år serieskapare. Nina Hemmingsson visade sig vara en skärpt serieskapare, som ser på världen ur kvinnoperspektiv ofta med samhällskritisk udd. I enrutors serier ser huvudaktören på oss med tom blick och levererar sina dräpande repliker. Nina Hemmingsson har gett ut albumet "Hjälp" tillsammans med Sara Olausson och ensam "Jag är din flickvän nu".

Elsie Johansson

Efter att de åländska författarna presenterats på lördagmorgon blev det "Nya spår på gamla stigar" med författaren Elsie Johansson, en av de författare jag sett fram emot att få höra. Elsie Johansson debuterade sent i livet och har efter poesidebuten väckt uppmärksamhet och fått mycket positivt bemötande för den delvis självbiografiska trilogin om flickan Nancy med arbetarklassbakgrund. Elsie Johansson påpekade att det finns väldigt litet skrivet och dokumenterat från arbetarmiljöer. Elsie Johansson vill skriva både framåt och baklänges inte nostalgiskt utan "av ursinnig kärlek". Hon vill se människorna i sina miljöer utan att vara direkt dokumentär, hon vill föra hem folk till stugan så att de känner igen sig i miljöerna så levande att

'Spår är
något som
blivit kvar av
något annat
som
försvunnit'

vi både ser och hör när kaffepannan kokar över på vedspisen.

Elsie Johansson avslutade sitt anförande med en rad ur en av sina dikter: "Jag vill inte dö med alla orden i mig."

Missionskall versus författarkall

"Spår av verkligheten - fiktion eller dokumentation ett inslag där bl.a. Johanna Nilsson berättade med utgångspunkt från boken "Jag är leopardpojken dotter". Johannas pappa är leopardpojken som växer upp som missionsbarn i Afrika. Johannas farföräldrar är missionärer som ägnat sina liv åt kallet att missionera. Johanna Nilssons bok är skriven i romanform men bygger på autentiskt material bl.a. farföräldrarnas brev. Det som blir kärnpunkten i romanen är frågan hon ställer sig. Hur kunde farföräldrarna lämna allt också sina barn för att följa missionskallet? Är missionskallet viktigare än relationer till barnen och är författarkallet lika stort?

Johanna Nilsson höll också litterär predikan på söndagens gudstjänst kring "Att skapa sina spår där andra sätt".

Skrivande i en ny kulturell och språklig miljö

Mustafa Can, med kurdiska rötter, pratade vackrast av alla om litteraturens och

bibliotekens betydelse och fick oss litteraturvänner att se hur oerhört privilegerade vi är i vår del av världen. "Litteraturen är generös och biblioteken en helgedom" Mustafa Can väckte stor uppmärksamhet som radiopratare i det svenska programmet "Sommar", som han avslutade med orden "Mor jag älskar dig" Kärleken till modern har han också skrivit om i den självbiografiska "Tättintill dagarna" där han följer sin mor hennes sista tid i livet och försöker få svar på frågorna vem hon egentligen var. Hon som födde sju barn som inte fick leva, som bytte land och kultur och aldrig lärde sig det nya landets språk.

I en diskussion kring "Rötter, spår och drömmar" deltog också Mustafa

Can tillsammans med Astrid Trotzig och Sven-Eric Liedman. Mustafa Can pekade på ordens och språkets betydelse, hur viktiga orden och språket är när man skall rota sig i en ny kultur och miljö. Astrid Trotzig påpekade att även om man ser olika ut på ytan kan man vara likadan inuti och att man kan värna om sina rötter utan att bli allt för patriotisk. Kan man skriva sig till en identitet var också en av de frågor man funderade kring.

Miljöfrågan i litteraturen

Dagarna avslutades med en diskussion kring miljö "Raka spåret åt helvete – om människan i miljön. Panelen som bestod

av Magnus Londen, Lena Andersson och Jessica Cederberg-Wodmar med Sverker Nyman som diskussionsledare var inte alltid helt enig om hur vi skall rädda vår miljö eller hur allvarligt miljöhotet är och vad vi kan göra som individer och politiskt för att rädda vår miljö. Slutklämmen blev i alla fall optimistisk, vi har utbildning, redskap och medvetenhet för att göra något och allt vad vi gör har betydelse.

Så var ännu en omgång litteraturdagar och kvar blir nya spår som tar jag med mig för att förmedla vidare. Jag är glad över att än en gång fått uppleva atmosfären och stämningen med så många litteraturvänner samlade kring böcker och läsning.

Mariehamns litteraturdagar

Mariehamns litteraturdagar arrangeras av Mariehamns stadsbibliotek på Åland. I litteraturdagarna ingår författarmöten, samtal och debatt, supé i biblioteket m.m.

Litteraturdagarna firade 15-årsjubileum i år, årets tema var "Spår"

Medverkade gjorde Emma Juslin, Mustafa Can, Astrid Trotzig, Johanna Nilsson, Magnus Londen, Nina Hemmingsson, Einar Mar Gudmundsson, Catharina Gripenberg, Åsa Nilsson, Claes Hylinger, Elsie Johansson m.fl.

Siv Kasslin är chef på vuxenavdelningen på Stadsbiblioteket i Jakobstad

EN VÅRDAG I KARLEBY

I Bibban 1/2007 kallades föreningens medlemmar till vårmöte den 5 maj i Österbotten, närmare bestämt i Karleby. Karleby är den stad med föreningsmedlemmar som ligger längst i norrut. 12 personer hade hörsammat kallelsen och infann sig vid stadsbiblioteket klockan 12.30.

TEXT O. BILD
KATRIINA STRANDWALL

Vårmötet

Till ordförande för vårmötet valdes Susann Forsberg, biblioteksdirektör i Karleby och till sekreterare Annika Lund. Protokolljusterare och rösträknare blev Johanna Vidjeskog och Katriina Strandwall.

Förslaget till verksamhetsberättelse för 2006 presenterades av Ringa Sandelin och godkändes med smärre förändringar. Bittis-projektet avslutades och publikatio-

nen "Biblioteket i skolan" kommer att delas ut under biblioteksdagarna i Kuopio. Under året behandlades eventuell samgång mellan de olika biblioteks-föreningarna i Finland. För FSBF:s medlemmar var ståndpunkten klart den att man vill fortsätta som självständig förening men även i fortsättningen samarbeta med de andra. Ringa berättade om olika aktuella saker som är på gång. Skötsel av tesaurusen

Bella har gått över i Helsingfors stadsbiblioteks regi. Under våren kommer Kaunokki och Bella att komma ut på nätet.

Den ontologiska tesaurusen YSO har publicerats på nätet. De svenska orden finns med i tesaurusen men är inte ännu sökbara.

I Karleby har man under våren tagit i bruk det nya formatet Marc21 i samband med

versionsbyte av bibliotekssystemet (LibraIII -> Libra.fi). Det har varit ett hårt arbete att försöka anpassa den information som finns i det gamla formatet till det nya. Detta är något som vi alla står inför inom de närmaste åren, först de vetenskapliga biblioteken och sedan de allmänna. Föreningens revisionsberättelse framfördes av Christina Flemming. Bokslutet godkändes utan anmärkningar och styrelsen fick ansvarsfrihet för år 2006.

Karleby stadsbibliotek

<http://www.kokkola.fi/indexse.htm>

Efter vårmötet fick vi bekanta oss med Karleby stadsbibliotek under ledning av Susann Forsberg och Inger Kankkonen. Samlingarna består av drygt 357.300 band, av dem är 316.675 böcker. Utlåningen år 2006 var 721.571 till antalet, vilket blir 20 lån/invånare. I Karleby har ca 18 % av befolkningen svenska som modersmål och bokanslagens språkfördelning följer samma procent. Utlåningen av svenskt biblioteksmaterial uppgår till ca 15 % av lånen.

Biblioteket som är planerat av stadsarkitekten Nils-Erik Stenman togs i bruk 1999.

De två mötesutrymmena i biblioteket bär namn med historiska anor. Det utrymme där mötet hölls kallas Läsesällskapets bibliotek. Det har fått sitt namn efter Läsesällskapet i Gamlakarleby som grundades på initiativ av Anders Chydenius 1800. I rummet finns ca 1000 av läsesällskapets böcker bevarade. Det stora auditoriet heter Hongell-salen och har döpts efter tre starka kvinnor Hongell, Alma, Ada och Anni.

I första våningen finns också tidningsläsesal, musikavdelning, skönlitteratur för vuxna samt barn- och ungdomsavdelning. På barnavdelningen finns en modell av en gammal brunn uppförd. I denna är avdelningens kunddatorer placerade och den kallas "Kunskapens brunn"

I bibliotekets aula finns Luckan, svenskspråkigt informations- och kulturcenter. I biblioteket finns också en EU-byrå och Datero (Datacenter för specialgrupper) har öppnat en Dateropunkt i biblioteket.

I andra våningen hittar vi facklitteratur för vuxna, forskarrum och läsesal. Här finns också Utbildningsbiblioteket. Karleby stadsbibliotek planerades först för enbart allmänt bruk men i slutskedet kom Mellersta Österbottens yrkeshögskola med i planeringsarbetet. De två biblioteken verkar nu sida vid sida utan åtskiljande väggar eller dörrar. "En lyckad förlovning" som Susann uttrycker det. Respektive bibliotek har sina egna samlingar och databaser. Fastän biblioteken använder olika bibliotekssystem (Libra.fi, Voyager) och kort har samarbetet fungerat bra

Neristan – ett besök i gamla Karleby

Efter bibliotekspresentationen klädde vi på oss och gick ut i det kyliga vårvädret för att bekanta oss med staden Karleby och dess historia och kultur. Guiden Leif Andersson lotsade oss genom historiens stormän och -kvinnor samt deras levnadsöden. Även för oss österbottningar var det intressant att få veta mera om denna stad, som vi ofta besökt. Vi fick se både gamla fallfärdiga och fint renoverade hus i Neristan, den gamla trähusstadsdelen med

stadsplan från 1600-talet. Neristan sträcker sig över 12 kvarter och byggnaderna här är skyddade.

Rundturen avslutades framför Gamla stans restaurang, där en superb middag väntade på oss. Här bör skilt grönpepparjordgubbarna med gammaldags vaniljglass nämnas!

Vi som var med var nöjda med dagen och vi konstaterade att det är bra att mötesplatsen för vårmöte respektive höstmöte varierar. På detta sätt lär man bättre känna de olika biblioteken i Svenskfinland. Tack Susann för att vi fick komma till Karleby i år!

Bilder från Karleby. Fr.v. Kokko-sten, Läsesällskapets bibliotek och J.V. Snellmans hus. Föreningens vårmöte hölls i Läsesällskapets bibliotek. J.V. Snellmans barndomshem fanns i Neristan. För att få läsro rodde han ut till Kokko-stenen där han fick vara i fred med sina böcker. Konstverket på stenen är av Pekka Jylhä. Foto. Katriina Strandwall.

MEDLEMSÄRENDEN

Har du kommit ihåg medlemsavgiften? Betala den senast den 31 juli. Medlemsavgiften är 20 euro för ordinarie medlemmar och 10 euro för studeranden, pensionärer och arbetslösa. Kom ihåg att alltid uppge referensnumret. Det är även viktigt att skriva den betalande medlemmens namn i meddelandefältet. Detta är speciellt viktigt ifall betalaren är någon annan än medlemmen, eller om ni har gemensamma konton.

Tidskriften Svenskbygden ingår i medlemsavgiften. För att få Svenskbygden hem i postlådan krävs registrering vid Svenska Folkskolans Vänner (<http://www.sfv.fi>). TIBO-trading ger rabatt på bokinköp åt FSBF:s medlemmar.

Adressförändringar kan göras per e-post fsbf-styrelsen@googlegroups.com eller per post till adressen

Finlands svenska biblioteksörening rf

c/o Johanna Vidjeskog

Stadsbiblioteket i Jakobstad

Runebergsgatan 12

68600 Jakobstad

MOTTAGARENS KONTONUMMER SAAJAN TILINUMERO	800012-70200513	GIRERING TILISIIRTO	
MOTTAGARE SAAJA	FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING RF	MEDELANDE VIESTI	
BETALARE MAKSAJA		BETALAREN MÅSTE VARA SAMMA SOM MEDLEMEN	
UNDERSKRIFT ALLEKIRJOITUS		ORDINARIE 20 € STUDERANDE ARBETSLÖSA PENSIONÄRER 10 €	
FRÅN KONTO NR TILILTÄ N:O		REFERENSNUMMER VIITENUMERO 30 05002	
		FÖRFALLODAG ERÄPÄIVÄ	€
		31.07.2007	

bibban

är Finlands svenska biblioteks-
förenings medlemstidning, som ut-
kommer tre gånger i året, i mars, maj
och november.

ISSN 1459-5044

Redaktörer

Jenny Olsson-Korsu, koordinerare
Maria Verhola
Tove Selkälä
Karolina Zilliacus
Ulrika Backlund
Katriina Strandwall

Layout

Solveig Hortans

Tryckeri

Forsberg, Jakobstad

Ansvarig utgivare

Ringa Sandelin (ordf.)
Adressuppgifter för föreningens
styrelse och ordförande finns på sid
2.

Medlemsavgift

Studerande, arbetslösa och pensio-
närer: 10 •.
Ordinarie medlem: 20 •.
Betalas in på konto:
800012-70200513
Referensnummer: **30 05002**
Betalaren måste vara samma som
medlemmen!

Adressändringar

Meddelas till Johanna Vidjeskog
som ansvarar för medlems-
registret.

Leverans av material

Material som skall publiceras i tid-
ningen levereras smidigast via e-
post, men du kan också skicka
disketter eller cd-r skivor
Texter bör levereras i antingen MS
Word (.doc) eller Rich text format
(.rtf). Användandet av avancerade
funktioner i textbehandlings-
programmen bör undvikas. Lämna
redigerandet åt redaktionen. Skriv
gärna en ingress och märk ut in-
formation som skall placeras i lå-
dor.
Bildmaterialet bör levereras an-
tingen som blank papperskopia
eller elektroniskt som JPEG (.jpg)
eller TIFF (.tif) fil med en upplös-
ning på 300 DPI eller mera. (Elek-
troniska bilder blir generellt tre
gångar mindre tryckta på papper

än de är på skärmen, så se till att
storleken är tillräcklig.)
Redaktionen förbehåller sig rätten
att redigera inskickade texter före
publikation och ansvarar ej för re-
turnering av inskickat material om
ej annat överenskommit.

Pärmbild: Har alla australienska
bibliotekarier vingar? SL

FSBF PÅ NÄTET
www.biblioteken.fi

2

Port Payé
Finlande
119784

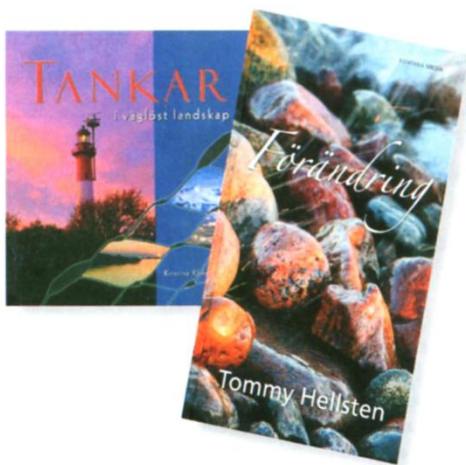

ECONOMY

AVSÄNDARE

Finlands svenska biblioteksörening r.f.
c/o Solveig Hortans
Borgarmalmsvägen 4 B 18
68620 Jakobstad

Tankar om Förändring

Tankar – i väglöst landskap

Kristina Klingenberg

Fyrön Tankar under olika årstider har gett Kristina Klingenberg inspiration till naturnära texter, som kompletteras av vackra färgfotografier.

Inbunden 29,70

Förändring

Tommy Hellsten

I sin nya bok skriver Hellsten meditativt och poetiskt om förändringens väsen och dess nödvändighet.

Inbunden 24,90

www.fontanamedia.fi

Du kan behändligt beställa böcker i vår nätbokhandel! Sök på titel/författare eller titta runt bland våra egna nyheter, våra försäljningsnyheter från andra förlag, äldre favoriter, barnböcker, läromedel, hobby & fakta, församlingsmaterial.

Bangatan 29 A tfn (09) 6126 150
00120 Helsingfors fax (09) 6126 1555

www.fontanamedia.fi bokhandel@fontanamedia.fi